

KREDITĒŠANAS INDEKSA PREZENTĀCIJA,
EKSPERTU DISKUSIJA

“STUDIJU UN STUDĒJOŠO KREDITĒŠANAS SISTĒMAS NĀKOTNE LATVIJĀ: IZAICINĀJUMI UN IESPĒJAMIE RISINĀJUMI”

Latvijas Tirdzniecības
un rūpniecības
kamera

Latvijas
Studentu
apvienība

**FINANŠU
NOZĀRES
ASOCIĀCIJA**

KREDITĒŠANAS INDEKSS

**PRIVĀTPERSONU
SEGMENTS**

MODERATORS

KĀRLIS DANĒVIČS

Finanšu nozares asociācijas
kreditēšanas komitejas
līdzpriekšsēdētājs,
SEB bankas valdes loceklis

PASĀKUMA PROGRAMMA

FINANŠU
NOZARES
ASOCIĀCIJA

- **Kreditēšanas indeksa metodoloģija**
un rezultāti privātpersonu segmentā
- **Ekspertu diskusija** «Studiju un
studējošo kreditēšanas sistēmas
nākotne Latvijā: izaicinājumi un
iespējamie risinājumi»
- **Jautājumu un atbilžu sesija**

AINARS BALCERS

Finanšu nozares asociācijas Kreditēšanas komitejas līdzpriekšsēdētājs, Swedbank Hipotekārās kreditēšanas atbalsta daļas vadītājs Baltijā

KREDITĒŠANAS INDEKSS PRIVĀTPERSONU SEGMENTAM

KREDITĒŠANAS INDEKSA IZSTRĀDES PROCESS

FINANŠU
NOZARES
ASOCIĀCIJA

Informācijas apkopojums un analīze

FKTK

CSB

Eiropas
Centrālā
Banka

Intervijas ar ekspertiem

Privāt-
personas

Komercbanku
eksperti

Indeksa aprēķins

Eksperti

KREDITĒŠANAS INDEKSA METODOLOĢIJA PRIVĀTPERSONU SEGMENTAM

Komercbanku spēja kreditēt

- Komercbanku sektorā izsniegto aizdevumu un depoziņu attiecība
- Komercbanku sektora brīvo līdzekļu apjoms
- Komercbanku sektora aktīvu apjoms
- Kredītņēmēju maksājumu kavējumu īpatsvars

Komercbanku vēlme kreditēt

- Kreditēšanas nosacījumu stingrība
- Komercbanku riska apetīte
- Komercbanku atteikto aizdevumu īpatsvars
- Ēnu ekonomikas īpatsvars Latvijā

Aizņēmēju vēlme aizņemties

- Iedzīvotāju īpatsvars, kuri tuvāko 6 mēnešu laikā plāno aizņemties
- Faktiskais pieprasījums pēc aizdevumiem
- ES Ekonomikas sentimenta indikators

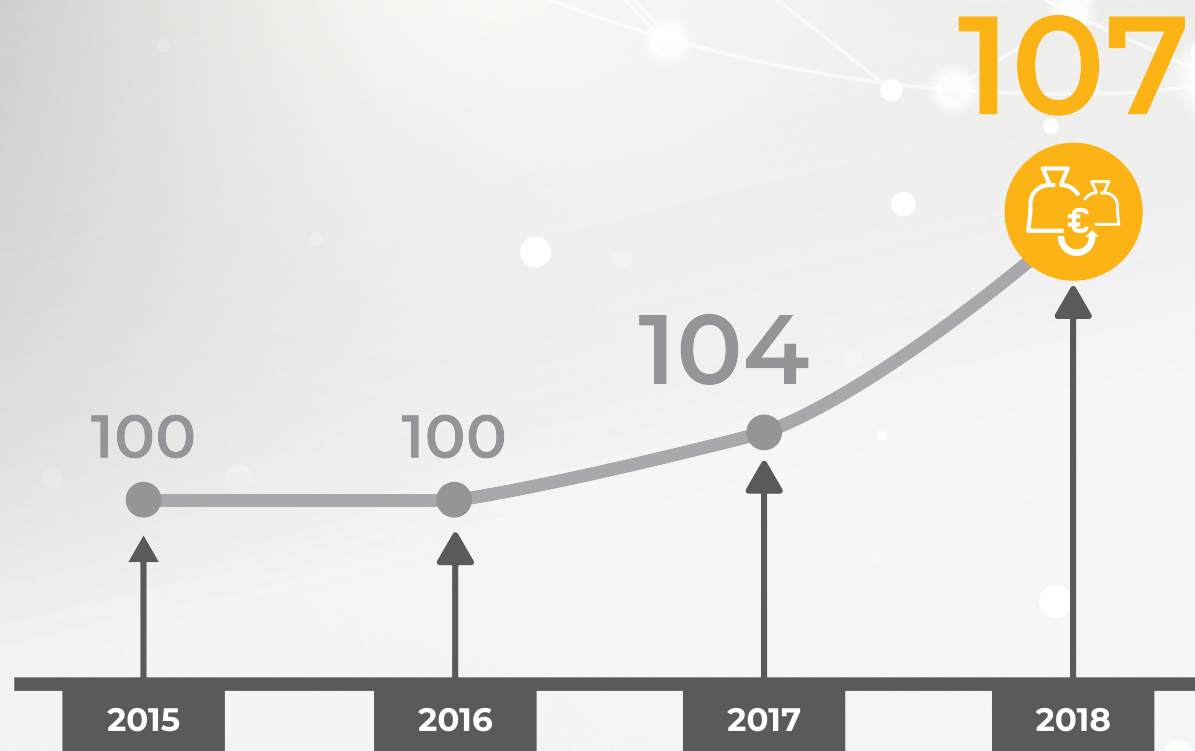
Aizņēmēju spēja aizņemties

- Bezdarba līmenis
- Latvijas iekšzemes kopprodukts
- Latvijas iedzīvotāju vidējie mēneša ienākumi

KREDITĒŠANAS INDEKSS PRIVĀTPERSONU SEGMENTĀ

FINANŠU
NOZARES
ASOCIĀCIJA

Finanšu nozares asociācijas kreditēšanas indekss ir komplekss mērījums, kas raksturo privātpersonu spēju un vēlmi aizņemties, kā arī banku sektora spēju un vēlmi kreditēt.

BANKU SPĒJA KREDITĒT

**FINANŠU
NOZARES
ASOCIĀCIJA**

Komercbanku sektorā izsniegto aizdevumu un depozītu attiecība

Komercbanku sektora brīvo līdzekļu apjoms

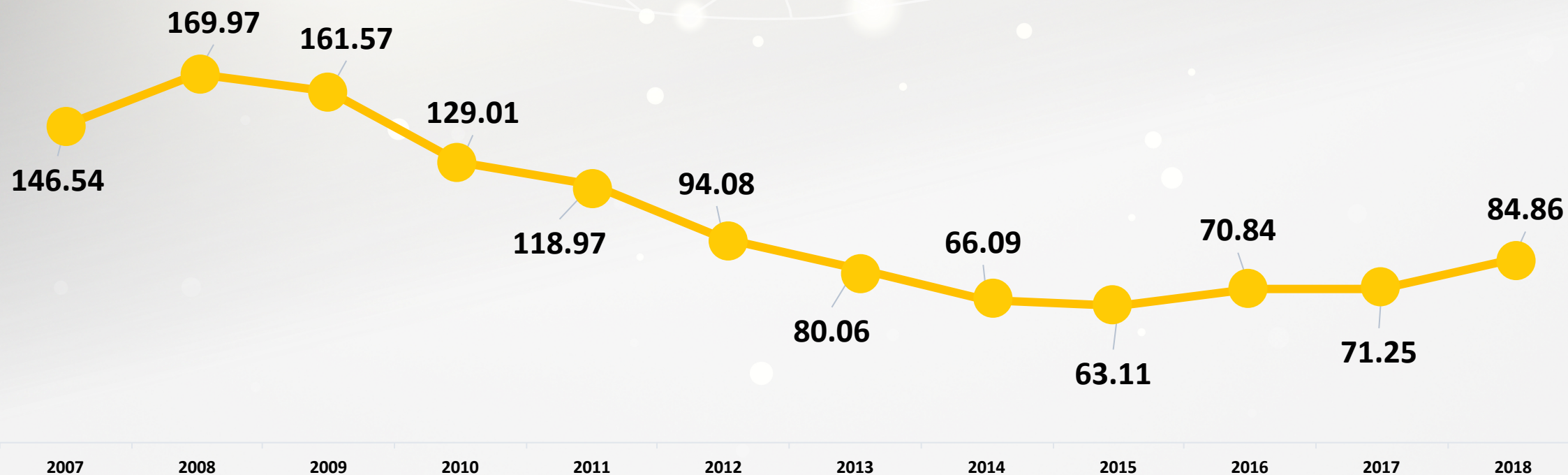
Komercbanku sektora aktīvu apjoms

Kredītņēmēju maksājumu kavējumu īpatsvars

BANKU SPĒJA KREDITĒT JOPROJĀM AUGSTA

FINANŠU
NOZARES
ASOCIĀCIJA

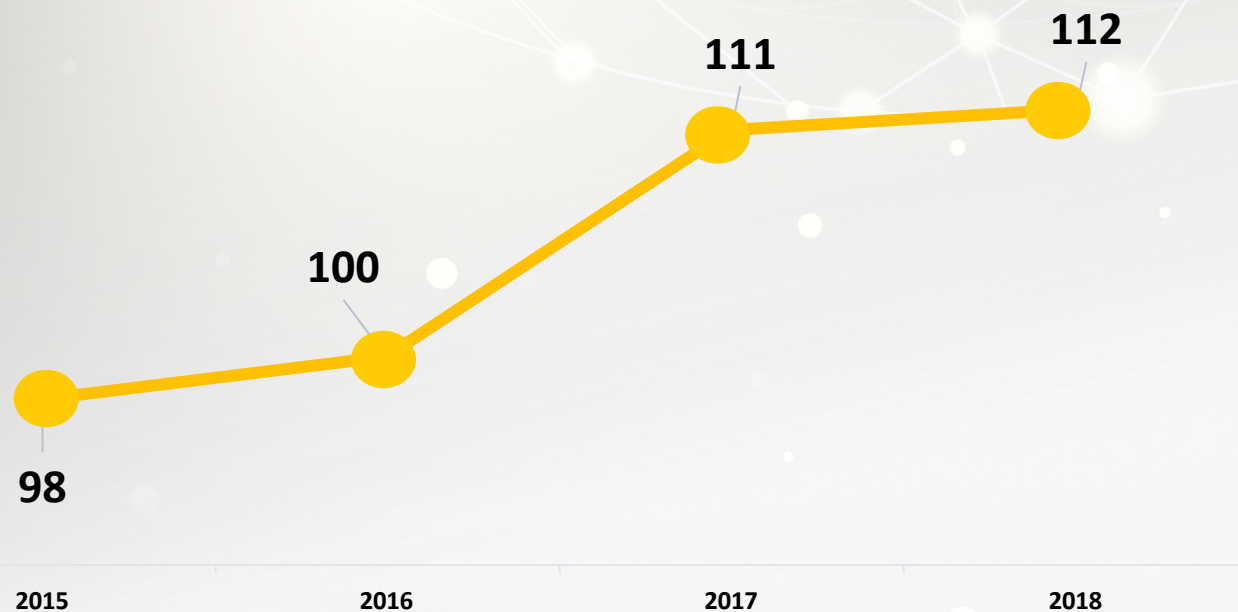

Avots: FTKT dati (2018)

BANKU VĒLME KREDITĒT

**FINANŠU
NOZARES
ASOCIĀCIJA**

- Kredītu nosacījumi un noteikumi privātpersonām būtiski nav mainījušies
- Riska apetīte pēdējā gada laikā saglabājusies iepriekšējo gadu līmenī
- Atteikumu īpatsvars nav ievērojami mainījies (ēnu ekonomikas ietekme, negatīva kredītvēsture)

Kreditēšanas nosacījumu stingrība

Komercbanku riska apetīte

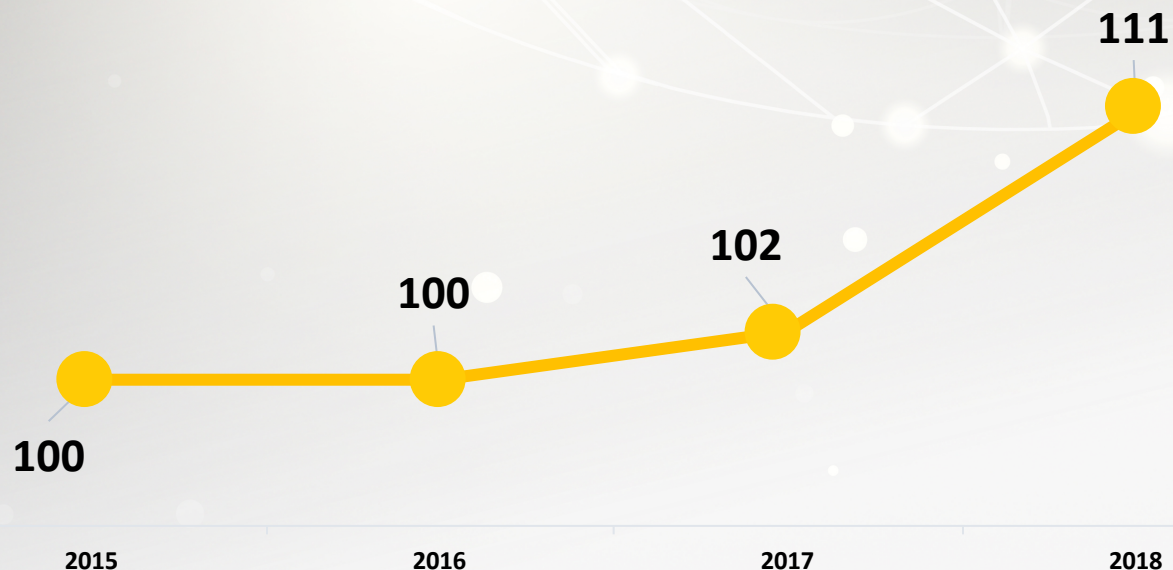
Komercbanku atteikto aizdevumu īpatsvars

Ēnu ekonomikas īpatsvars Latvijā

PRIVĀTPERSONU VĒLME AIZŅEMTIES

**FINANŠU
NOZĀRES
ASOCIĀCIJA**

- Pieaudzis to privātpersonu skaits, kas tuvāko 6 mēnešu laikā plāno aizņemties¹ (+2,3%)
- Pieprasījums pēc aizdevumiem ir audzis
- ES ekonomikas sentimenta indekss samazinājies

Privātpersonu īpatsvars, kuri tuvāko 6 mēnešu laikā plāno aizņemties

Faktiskais pieprasījums pēc aizdevumiem

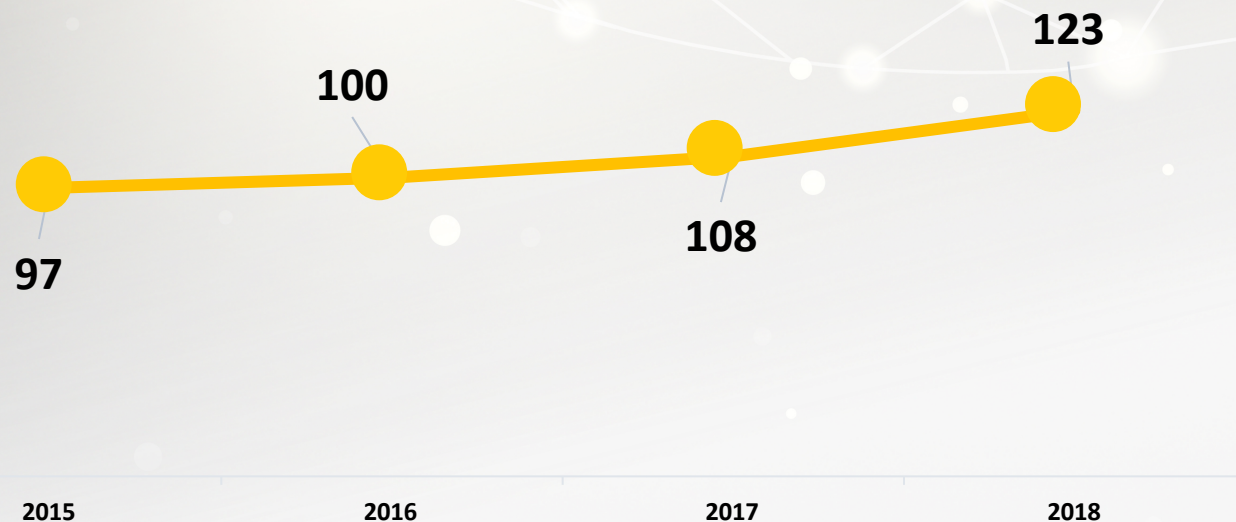
ES Ekonomikas sentimenta indikators

1. Avots: SKDS iedzīvotāju aptauja (2019)

PRIVĀTPERSONU SPĒJA AIZŅEMTIES

**FINANŠU
NOZARES
ASOCIĀCIJA**

- Samazinājies bezdarba līmenis par 1,2%
- IKP gada laikā palielinājies par 4,8 %
- Iedzīvotāju vidējie ienākumi auguši no 927 līdz 1004 €

Bezdarba līmenis valstī

Latvijas iekšzemes kopprodukts

Latvijas iedzīvotāju vidējie mēneša ienākumi

Avots: CSB dati (2019)

BŪTISKĀKIE SECINĀJUMI

Banku sektorā ir notikušas strukturālas pārmaiņas, kas zināmā mērā ir ietekmējušas arī kreditēšanu. Taču tajā pašā laikā gan banku vēlme, gan spēja kreditēt saglabājas augsta.

2018.gadā kreditēšanas indekss privātpersonu segmentā saglabā pozitīvu dinamiku, ko stimulēja ekonomikas izaugsme – IKP, vidējo ienākumu pieaugums, kā arī salīdzinoši zemais bezdarba līmenis.

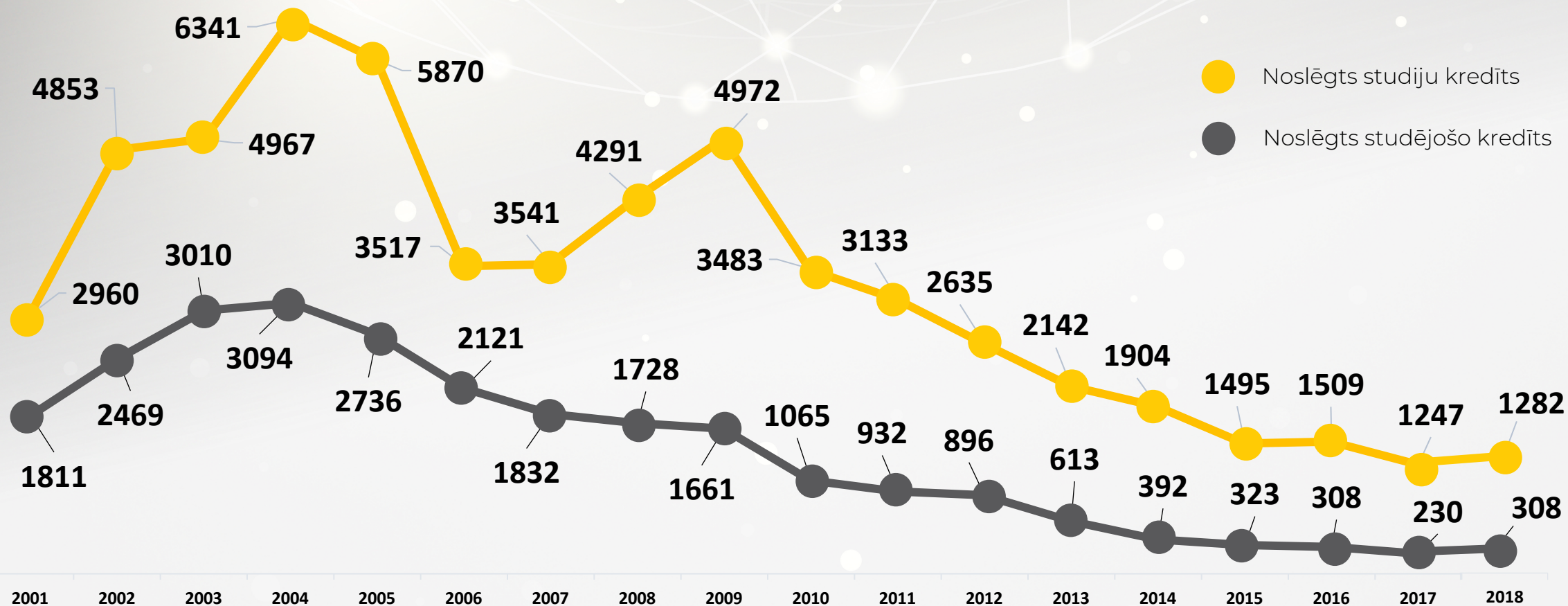
Lai gan privātpersonu spēja un vēlme aizņemties ir pieaugusi, joprojām galvenie kredīta atteikuma iemesli ir ēnu ekonomikas negatīvā ietekme un kredītvēsture.

Kopumā var uzskatīt, ka privātpersonu segmentā kreditēšanas vide ir ar veselīgu potenciālu, taču atsevišķās jomās (piem., Valsts galvotie studiju kredīti) tendences liecina par nepieciešamību pēc uzlabojumiem.

NOSLĒGTO KREDĪTLĪGUMU SKAITS PĒC KREDĪTA VEIDA (2001.-2017.G.)

FINANŠU
NOZARES
ASOCIĀCIJA

Avots: Finanšu nozares asociācijas apkopotie dati (2019)

■ **49,8%** studentu ir izskatījuši studiju, studējošā vai abus kredītu veidus kā iespējamo finansiālo risinājumu, lai segtu ar studijām saistītās izmaksas.

■ No tiem studenti kredītam nepieteicās **40%**, jo kredīts vairs nebija nepieciešams, students nespēja atrast galvotāju vai māca šaubas par iespēju apmaksāt kredītu.

■ Savukārt tiem studentiem, kuri pieteicās kredītam, studiju kredīts tika atteikts **9,4%** gadījumu, bet studējošā kredīts **5,8%** gadījumu.

Biežākie atteikuma iemesli - studentam nebija prasībām atbilstoša galvotāja, tas bija vecāks par 64 gadiem vai tam bija nenokārtotas parādsaistības.

DISKUSIJA

«STUDIJU UN STUDĒJOŠO
KREDITĒŠANAS SISTĒMAS NĀKOTNE LATVIJĀ:
IZAICINĀJUMI UN IESPĒJAMIE RISINĀJUMI»

STUDIJU UN STUDĒJOŠO KREDITĒŠANAS SISTĒMAS NĀKOTNE LATVIJĀ: IZAICINĀJUMI UN IESPĒJAMIE RISINĀJUMI

AINARS BALCERS

Finanšu nozares asociācijas Kreditēšanas komitejas
līdzpriekšsēdētājs, Swedbank Hipotekārās
kreditēšanas atbalsta daļas vadītājs Baltijā

ARVILS AŠERADENS

Saeimas Izglītības, kultūras un
zinātnes komisijas priekšsēdētājs

ANITA MUIŽNIECE

Izglītības un zinātnes ministrijas parlamentārā
sekretāre

JUSTĪNE ŠIRINA

Latvijas Studentu apvienības prezidente

REINIS BĒRZIŅŠ

Attīstības finanšu institūcijas "Altum" valdes
priekšsēdētājs

AIGARS ROSTOVSKIS

LTRK Padomes priekšsēdētājs

VAIRĀK INFORMĀCIJAS
PAR KREDITĒŠANAS INDEKSU
www.financelatvia.eu

KREDITĒŠANAS INDEKSA PREZENTĀCIJA,
EKSPERTU DISKUSIJA

“STUDIJU UN STUDĒJOŠO KREDITĒŠANAS SISTĒMAS NĀKOTNE LATVIJĀ: IZAICINĀJUMI UN IESPĒJAMIE RISINĀJUMI”

Latvijas Tirdzniecības
un rūpniecības
kamera

Latvijas
Studentu
apvienība

**FINANŠU
NOZĀRES
ASOCIĀCIJA**

PALDIES!

Latvijas Tirdzniecības
un rūpniecības
kamera

Latvijas
Studentu
apvienība

**FINANŠU
NOZARES
ASOCIĀCIJA**